

Les comarques de Ponent tenen un creixement més positiu que la resta del país per l'impuls del sector de serveis i un impacte menor de la construcció.

La indústria, botxí i salvador de l'economia

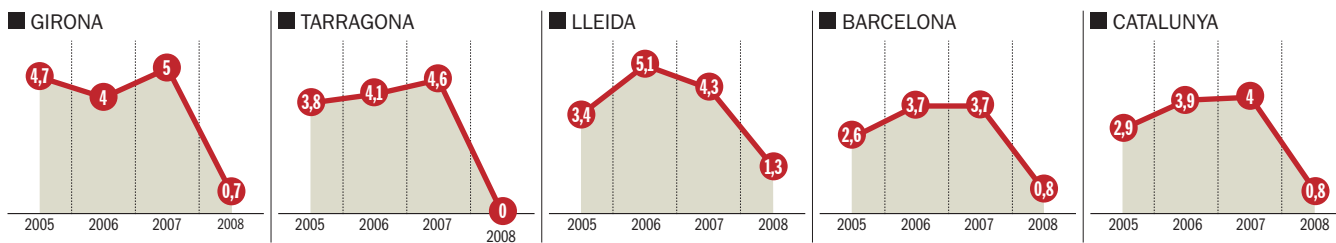
L'“Anuari Econòmic Comarcal” de Caixa Catalunya analitza el pols del país. El 2008, el pla de Lleida i les comarques de muntanya van encapçalar el minso creixement econòmic, i les comarques centrals i les terres de l'Ebre van tenir registres negatius. El 2009 marcarà un punt d'inflexió, la fi de la dècada prodigiosa. Catalunya trigarà cinc anys a recuperar l'ocupació perduda, sobretot a través del sector de serveis.

El 2009 és l'any de la caiguda industrial i dels primers passos després de dir adéu a tretze anys prodigiosos de creixement del PIB i de *boom* en diversos sectors. L'any passat, l'economia catalana va moderar notablement el creixement de l'activitat fins al 0,7% del PIB (0,8% en estimació de PIB comarcal), 2,9 punts menys que el 2007.

Aquesta frenada en sec evidencia un canvi de fase cíclica més intens d'allò que es preveia per l'impacte de la crisi financera internacional. Això ho conclou l'“Anuari Econòmic Comarcal” del Servei d'Estudis de Caixa Catalunya, que remarca que el col·lapse del crèdit, de l'activitat industrial i del comerç internacional van intensificar l'alentiment del creixement derivat de la correcció de desequilibris domèstics acumulats en l'etapa expansiva precedent, dependents en gran mesura de la bombolla immobiliària i els xocs negatius derivats de la crisi financera.

Evolució del PIB a les demarcacions catalanes

Taxes reals de variació interanual en %.

Font: Caixa Catalunya

Els efectes de la crisi internacional han fet impacte negatiu en tots els eixos territorials de Catalunya, si bé el grau d'intensitat és diferent. De les dades que presenta l'anuari es desprèn que el cop ha estat més suau al pla de Lleida, amb un creixement de l'1,7% del VAB el 2008; a les comarques de muntanya, amb un avanç de l'1,4%; i l'eix metropolità de Barcelona, que l'any passat va avançar d'un 1%. També van registrar variacions positives l'eix de Girona, un 0,7%; i el Camp de Tarragona, un 0,4%. Però en tots dos casos la xifra va ser inferior a la del conjunt de Catalunya (0,8%). Per contra, les terres de l'Ebre i les comarques centrals van rebre el cop més fort, i el 2008 ja hi va haver contracció de l'activitat, que va augmentar de l'1,2% i el 0,7%, respectivament. La combinació del comportament negatiu de la indústria i la construcció expliquen aquesta frenada.

El doble filó de la indústria. Un dels aspectes més destacats de l'estudi de Caixa Catalunya és el paper del sector industrial en la crisi. Si bé fins al segon trimestre del 2008 la indústria va mantenir el pols positiu, el panorama va canviar radicalment a final d'any, quan l'ensorrament de la producció als principals mercats d'exportació afectà molt negativament la indústria catalana. En paraules del coordinador de l'anuari, el catedràtic de la UAB Josep Oliver, el 2009 serà "l'any de la caiguda industrial, perquè el moment més dur de la crisi en termes de PIB industrial serà en aquest any que tancarem", molt afectat pel descens de les exportacions i del consum. De fet, el 2008 el sector industrial va registrar creixements negatius a totes les demarcacions. En el cas de Barcelona, va caure un d'3,2%, a

Girona d'un 1,5%, d'un 1,4% a Lleida i Tarragona va tancar amb una caiguda del 0,1%.

Així doncs, la indústria ha estat el botxí de l'economia catalana en aquesta crisi, a més, és clar, de la construcció. Però a partir d'ara també esdevé l'esperança de recuperació. Josep Oliver va pronosticar durant la presentació de l'informe que "el 2010 i el 2011 seran anys de creixement al sector industrial, perquè és precisament on més ha caigut l'economia. Per contra, la construcció no liderarà aquesta recuperació els anys vinents, i haurà de passar molt temps perquè aquest sector recuperi embranzida". Això no obstant, Oliver va recordar que "en aquesta crisi ha minvat una mica el potencial de creixement de la nostra economia per la pèrdua d'una part del teixit productiu".

Els serveis aguanten l'estrebada.

L'anuari també recull les caigudes de la construcció del 2008, amb el rècord de Tarragona, que registra un retrocés del 8% del PIB. I, a l'altre extrem, la caiguda gairebé imperceptible de Lleida, amb un -0,2%. El sector primari també va quedar erosionat el 2008, i a totes les demarcacions excepte a Girona registra creixements negatius.

En canvi, el sector de serveis va mantenir el pols econòmic, amb creixements importants i sostinguts en relació amb el 2007 (4,9%), que el 2008 foren d'una mitjana del 2,5% a Catalunya. Per subsectors, només immobiliàries i serveis a empreses van mostrar una contracció de l'activitat, d'un 1,2%. El màxim avanç es va registrar en administracions públiques, sanitat i educació, amb un creixement del 7,1%, seguit d'intermediació financera, del 3,9%, activitats socials diverses i ser-

veis diversos, del 3,8%, i hostaleria, que va créixer d'un 3,4%.

Recuperació de l'ocupació. L'economia catalana ha perdut 350.000 ocupacions des que va esclatar la crisi. Com va explicar el coordinador de l'informe de Caixa Catalunya, "el xoc demogràfic que ha implicat la immigració exigeix que l'economia catalana recuperi aquesta ocupació. Cal però, un context de creixement del 2% del PIB". A les conclusions de l'estudi s'afirma que la indústria i la construcció no tornaran a ser els motors de l'augment de l'ocupació, sinó que la recuperació vindrà pel sector serveis, la demanda del qual continuarà creixent.

Però quan se sortirà del túnel? Segons Oliver, "l'ocupació no recuperarà el nivell que tenia el segon trimestre del 2008 fins d'aquí a quatre o cinc anys, després de baixar d'un 10% el darrer any". A més, la recuperació catalana anirà un pas més enrere que els altres països europeus, especialment aquells països competidors que han dut a terme devaluacions importants de les seves divises, com el Regne Unit i la República Txeca.

Josep Oliver va llançar també un missatge optimista, preveient que el 2010 començaran a emergir els primers símptomes de la recuperació a la indústria catalana, arran de la consolidació de les economies alemanya i francesa i, de forma més lenta, en la construcció, que continuarà eliminant part de l'estoc d'habitatges que ara no tenen sortida.

Així doncs, la indústria catalana, la més afectada per la crisi, serà la que tornarà a treure les castanyes del foc.

Gemma Aguilera